

**Zaštita, očuvanje i ponovna vidljivost hrvatske glazbene periodike iz prve polovine 20. stoljeća:  
digitalizacija časopisa *Grlica* i *Proljeće***

Vilena Vrbanić

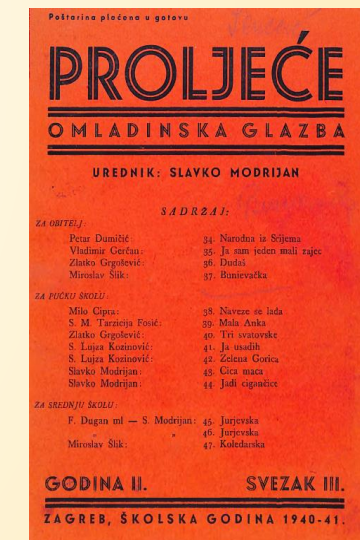
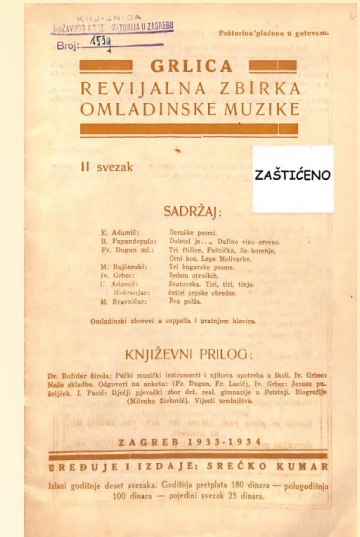


Hrvatsko muzikološko društvo  
23. Godišnji susret  
Zagreb, 19. i 20. svibnja 2022.



## Uvod

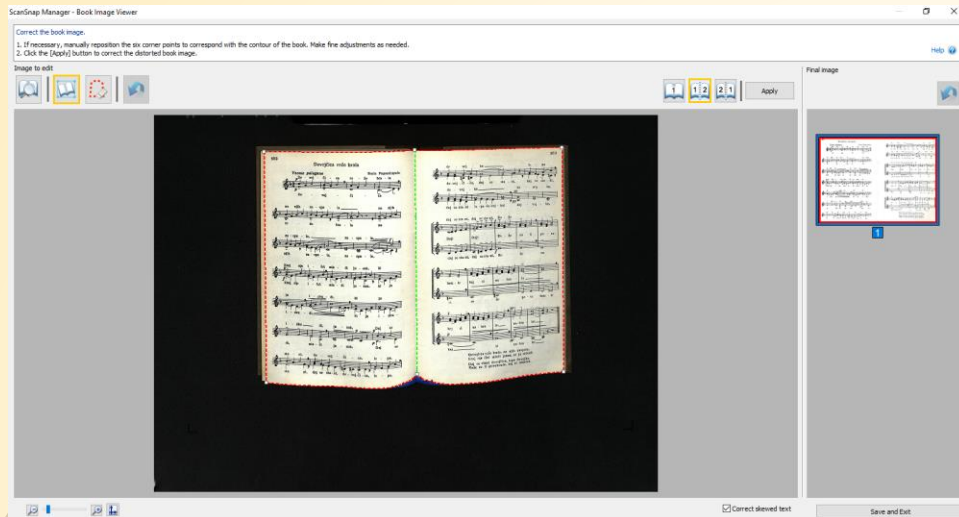
- *Grlica* i *Proljeće* bila su dva hrvatska časopisa posvećena glazbi za djecu i mladež.
- *Grlica* je izlazila od 1933. do 1935. Uređivao ju je zborovođa i glazbeni pedagog Srećko Kumar (1888-1954).
- *Proljeće* je izlazilo od 1939. do 1945. Uređivao ga je skladatelj i glazbeni pedagog Slavko Modrijan (1909-1985).
- Glavninu njihova sadržaja činile su zborske skladbe, a manji dio bio je posvećen člancima pedagoške i didaktičke tematike.
- Svojim umjetničkim dosegom prometnuli su se u najvrjednije zbornike vokalne glazbe za mladež u međuratnom razdoblju u nas. Odlučujuće su utjecali na procvat zorskog pjevanja mladih u Hrvatskoj, ali i potaknuli skladatelje na stvaranje novih djela.



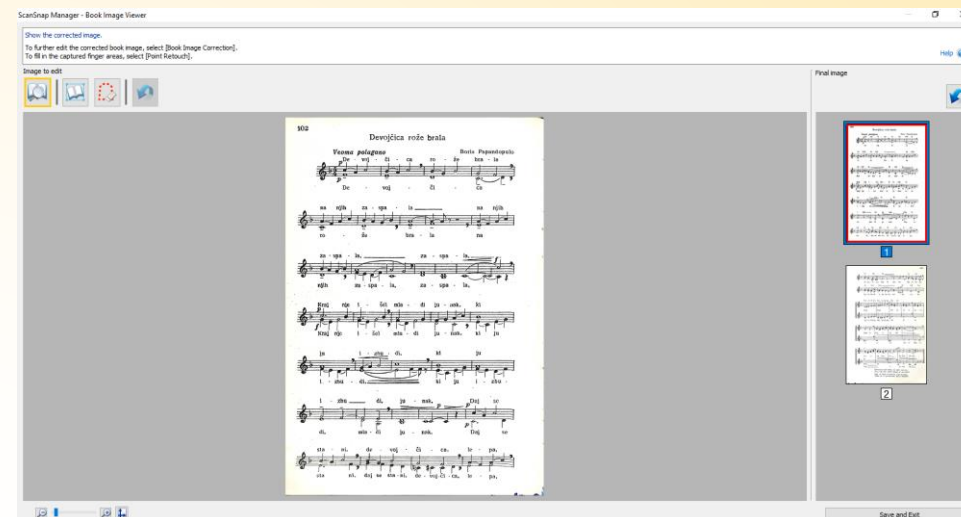
## Metodologija rada

- Skenirano je gradivo iz fonda Knjižnice Muzičke akademije u Zagrebu.
- Ustanovljeno je da je *Proljeće* – vjerojatno iz financijskih razloga – izlazilo neredovito, odnosno da viši brojevi većine godišta nisu objavljeni. U svrhu upotpunjavanja gradiva, ostvarena je suradnja s Glazbenim odjelom Knjižnica grada Zagreba te su pribavljena još dva broja *Proljeća*.
- Skeniranje je obavljeno u Knjižnici Muzičke akademije upotrebom skenera *Fujitsu ScanSnap SV600*, koji je podešen tako da prilikom skeniranja automatski provodi optičko prepoznavanje slova (eng. *Optical Character Recognition – OCR*).
- Skenirane su dvije stranice odjednom te su naknadno razdvojene. Skenovi su po potrebi obrezivani, a zakrivljenosti ispravljene najviše koliko je bilo moguće. Nakon toga su dodatno obrađeni alatom za uređivanje PDF-ova *Abbyy FineReader 12*.

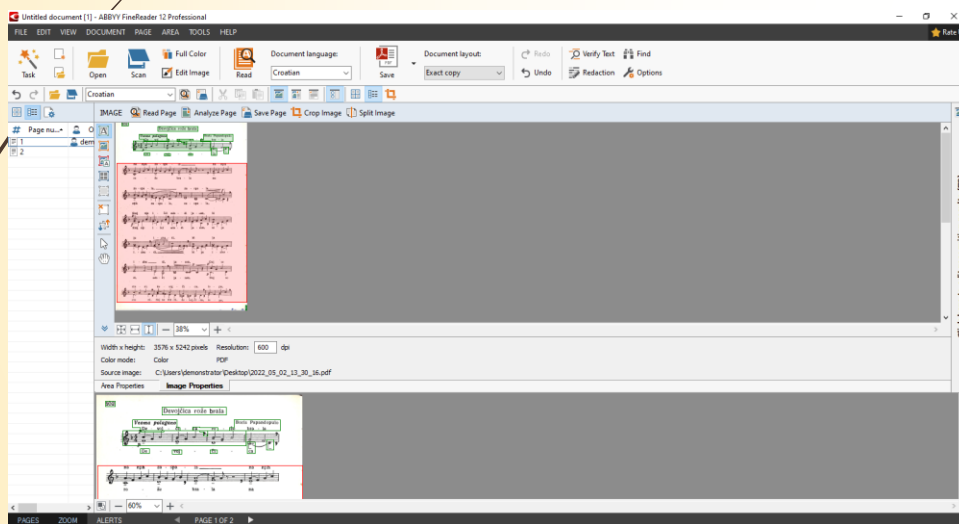




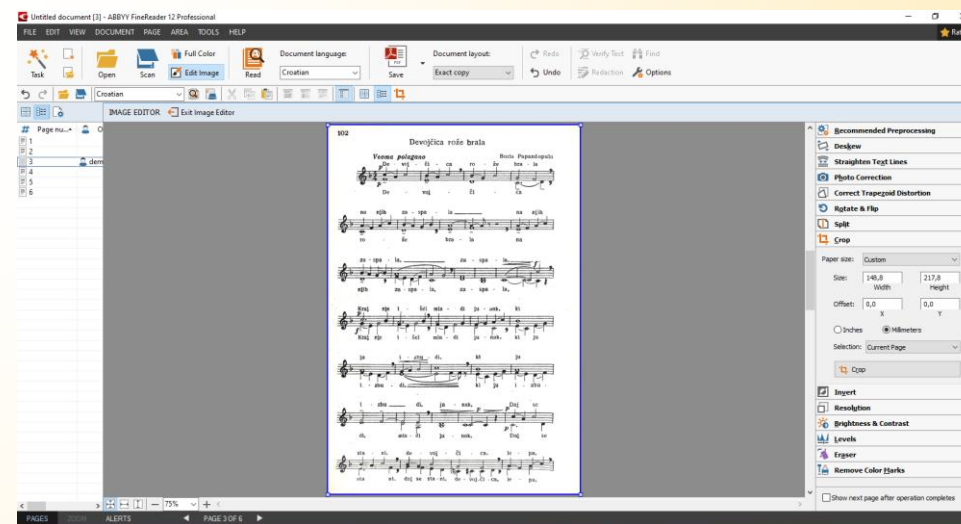
Slika 1. Skeniranje gradiva skenerom *Fujitsu ScanSnap*.



Slika 2. Stranice su razdvojene, obrezane i poravnate.



Slika 3. Dodatna obrada skenova alatom *Abbyy FineReader*.



Slika 4. Primjer obrađenog skena s OCR-om.





## Rezultati

- Digitaliziran je sav dostupan materijal: svih deset brojeva *Grlice* (7 svezaka; 368 stranica) i 30 brojeva *Proljeća* (26 svezaka; 934 stranice). Rezultat digitalizacije su 33 PDF-a veličine 3,5 GB.
- Digitalno gradivo pohranjeno je u Digitalni repozitorij Muzičke akademije, jedne od sastavnica sustava Dabar (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji), koji razvija Sveučilišni računski centar (Srce). Na taj je način trajno zaštićeno od gubitaka.
- Gradivo je u otvorenom pristupu, tj. javno dostupno svima. Prilikom preuzimanja obavezno je navođenje izvora.
- U Digitalnom repozitoriju Muzičke akademije kreirane su virtualne zbirke *Grlica* i *Proljeće*: <https://drma.muza.unizg.hr/islandora/object/muza%3A2788> i <https://drma.muza.unizg.hr/islandora/object/muza%3A2800>. Opisane su odgovarajućim skupom metapodataka: ime i prezime urednika, naslov, opis, ključne riječi, vrsta građe, izdavač i godina objave.
- Zatim su postavljeni pojedinačni svesci (npr. <https://drma.muza.unizg.hr/islandora/object/muza%3A2801>). Povezani su s virtualnom zbirkom i opisani metapodacima specifičnima za određeni svezak: naslov, godina objave i broj stranica.



OSTALE VRSTE DOKUMENTA  
**Grlica, I (1933-1934)**  
 1933. urn:nbn:hr:116:306299

Preuzmi izvorni PDF  
 Preuzmi izvorni PDF  
 Povezani objekti  
 Grlica: revijuna zbirka omadinske muzike i virtualna zbirka

Upravljanje objektom  
 Status: **Otpisani**

Odaberite listu za spremanje: **SPREMI U MREŽU** **IZBRIŠI U MREŽU**

**INFORMACIJE O VIRTUALNOJ ZBIRCI**

Naslov (hrvatski): Grlica: revijuna zbirka omadinske muzike  
 Urednik: Srećko Kumar  
 VIAF: 6915444010053541388

Autorova ustanova: Sveučilište u Zagrebu  
 Muzička akademija

Znanstveno / umjetničko područje: UMETNIČKO PODRUČJE  
 Glazbena umjetnost  
 Reprodukcija glazbe (dirigiranje, pjevanje, sviranje)

Sažetak (hrvatski): Grlica: revijuna zbirka omadinske muzike bio je glazbeni časopis koji je izašao od 1933. do 1935. godine. U tom razdoblju objavljeno je deset brojeva. Njegov urednik i izdavač Srećko Kumar (1888. – 1954.), zborovodnik i glazbeni pedagog, osjetljivo je pozornost posvetio objavljivanju zbornih skladbi domaćih autora, šireći tako postojeći omadinski glazbeni repertoar relevantnom glazbenom literaturom. Zbornske skladbe činile su glavni sadržaj. Mnogi od sadržaja činio je književni prilog u kojem su se na hrvatskom i slovenskom jeziku objavivale članci pedagoške i rizičnije tematike. U podjelu izdavanja Grlica je donosila i uvodne rasprave, kritičke analize objavljenih skladbi te biografije njihovih autora. [Sakriji dio sažetka](#)

Ključne riječi (hrvatski): glazbeni časopis | glazba za djecu | glazba za mladež | zbornika glazba | Srećko Kumar

Jezik: hrvatski  
 URN:NBN: urn:nbn:hr:116:022675

Časopis *Grlica* s metapodacima u Digitalnom repozitoriju Muzičke akademije.

OSTALE VRSTE DOKUMENTA  
**Proljeće, 1 (1930-1940) 1**  
 1930. urn:nbn:hr:116:198787

Preuzmi izvorni PDF  
 Preuzmi izvorni PDF  
 Povezani objekti  
 Proljeće: virtualna zbirka

Upravljanje objektom  
 Status: **Otpisani**

**INFORMACIJE O VIRTUALNOJ ZBIRCI**

Naslov (hrvatski): Proljeće  
 Urednik: Slavko Modrić  
 VIAF: 305528106

Autorova ustanova: Sveučilište u Zagrebu  
 Muzička akademija

Znanstveno / umjetničko područje: UMETNIČKO PODRUČJE  
 Glazbena umjetnost  
 Reprodukacija glazbe (dirigiranje, pjevanje, sviranje)

Sažetak (hrvatski): Proljeće je bio glazbeni časopis koji je izdavao i uređivao skladatelj i glazbeni pedagog Slavko Modrić (1909. – 1965.). Izašao od 1930. do 1945. godine. Tijekom prva dva godišta podnaslov mu je bio omadinski zborovi, a od trećeg do šestog glazba za mladež. U njemu je objavljeno više od šest stotina skladbi za djecu i mladež. Problema njihova glazbenog odgoja bavio su se i kraći članci. Ovaj časopis svojim se umjetničkim dosegom prometno među najvrednije zbornike vokalne glazbe za mladež u međuratnom razdoblju u Hrvatskoj. Odušujuje je utjecaj na procvat zbornskog pjevanja mladih, a potaknuo je skladatelje i na stvaranje novih djela. [Sakriji dio sažetka](#)

Ključne riječi (hrvatski): glazbeni časopis | glazba za djecu | glazba za mladež | zbornika glazba | Slavko Modrić

Jezik: hrvatski  
 URN:NBN: urn:nbn:hr:116:833338  
 Datum objave publikacije: 1939

Časopis *Proljeće* s metapodacima u Digitalnom repozitoriju Muzičke akademije.



## Zaključak

- Digitalizacijom časopisa *Grlica* i *Proljeće* ostvareni su svi ranije postavljeni ciljevi: zaštićeni su izvornici, povećana je njihova dostupnost i mogućnost korištenja, gradivo je pohranjeno u Digitalni repozitorij Muzičke akademije i opremljeno metapodacima, stvorene su nove ponude i usluge te je upotpunjen fond ustanove.
- Oba časopisa često su tražena za potrebe nastave i istraživanja pa će se digitaliziranim materijalom moći služiti različite vrste korisnika: učenici, studenti, nastavnici, zborovođe, glazbeni pedagozi, teoretičari i muzikolozi.
- Ovaj projekt predstavlja doprinos zaštiti, očuvanju i ponovnoj vidljivosti hrvatske glazbene periodike iz prve polovine 20. stoljeća.
- Nadajmo se da će poslužiti kao poticaj za daljnje poduhvate digitalizacije hrvatskih glazbenih časopisa što će biti važan iskorak u sređivanju, istraživanju i interpretaciji hrvatske glazbene baštine uopće.







**RODITELJI  
I PRIJATELJI MLADEŽI!**

Učijemo se na Vas i molimo, da pri odgoju napredni članova svoje obitelji posvetite pažnju i glazbenoj umjetnosti koja je od svih grana cjelovite dobara ljudskoga roda najbogatija i najvrjednija. - Glazbena umjetnost bi će Vas naučiti i najbogatije pri odabiranju čistijeg glazbenog života i pri postavljanju čisto odgojnih odgojnih tokova kod poduzetka i svoga svojih zadaca prema pojedinca i ljudskom društvenom životu.

Mi Hrvati moramo osebno paziti na odgoj svoje mladeži jer smo najbogatiji narod, ali bogat narodima kulturno dobarima koja nisu našta i naša najbogatiji i najbogatiji naroda. Naša mladež, naročito u svim mjestima i gradovima mora se upoznavati s tim narodnim dobarima koje nam je bogatstvo našega života za obiteljni život i život uopće. Po tim plodovima hrvatske narodne duše razlikujemo se od ostalih naroda i posebno Hrvata.

Dobro odgojeno dječje postojak je smisleno nastajanje roditelja. Takvo dječje, dobro je svoje, svojih roditelja, njena, kroja i ciljega naroda. - To činjenica najviše je pluća roditelja su sve stvari prilomene pri odgoju svojih djeteta. Uopće Vas molimo, da svoje najbogatije naroda i hrvatskom narodnom glazbenom kulturom. Naša ova je i najbogatiji životni dobi počela osebujno i neprotivno dobro svog naroda, da će znati kad poduzeti što su i zašto i na ovom dobi kad imamo.

Hrvatski mladeži kad napredni svojoj mladeži ući u glazbenu umjetnost, a narode našu narodnu koja je plod dobarog života najbogatijeg naroda. - U tu svoju obitelj su sve parnike iz raznih krajeva Hrvatske čiji izvođenjem u obitelji napredni članovi naroda će priznati, ući i na taj način sve postat će poduzetkom za dobiti dobar život. U tom slučaju neće se dogoditi da dječje kad poduzete, ne postat će svojom narodnu glazbenu umjetnost, već će spoznati njenu opću vrijednost i ući u životnu zajednicu narodnu i hrvatskom dobarom životu naroda i naroda, da je naša narodna glazbena umjetnost jedna od stvari na ovom. Tom činjenicom pomaže će se naša mladež, jer će se upozoriti, da kulturova dobra naroda ne samo ne zadržati za kulturova ostali naroda, već da zadržati svoje naroda u pri radu ljudskoga roda.

Ovo udžbenik je prvo sve stvari, a u svojoj ljudskosti i naći će joj nekolicu savjeta namijenjenih glazbenom odgoju djeteta u obitelji.

Prilomimo glazbenom odgoju svoje mladeži, jer je to naša dužnost i pravu prema pojedinca i cijeloj Hrvatskoj.

U Zagrebu, mjesec kolovoz 1943

SLAVKO MODELJAN

**I. KOTOR GRADI BIELA VILA**  
DUALNOŠTA

Polugram

Uključio i obradio: IVAN BRKANOVIC

„PROLJEĆE“ 1943-1944

„PROLJEĆE“ 1943-1944

🌸 Hvala na pažnji! 🌸

 [vilena.vrbanic@gmail.com](mailto:vilena.vrbanic@gmail.com) 

